

Verslag van de paleontologische verzamelreis naar het Calatayud-Teruel Bekken, Spanje augustus 1991.

Doelstellingen:

De hoofddoelstelling van de verzamelreis van dit jaar was het nauwkeurig bemonsteren van de localiteiten van kleine zoogdieren in het gedeelte van de type-sectie van het Aragonien waar de "Mid-Miocene Cooling" zich manifesteert. Nevendoelstellingen waren:

- Proefmonsters nemen in het onderste deel van de sectie ter voorbereiding van de verzamelreis van 1992.
- Verzamelen in de omgeving van Teruel voor het promotieonderzoek van Drs. J. van Dam (Instituut voor Aardwetenschappen Utrecht).
- Verzamelen van verscheidene Paleogeen-vindplaatsen voor het promotieonderzoek van Dhr. P. Pelaez-Campomanes de Labra (Universiteit van Madrid).
- Het verzamelen van materiaal voor studentenonderwerpen.

Het veldwerk:

Het veldwerk in de buurt van Daroca heeft in het totaal drie weken geduurd. Hiervan zijn twee dagen besteed aan het verzamelen in de omgeving van Teruel, twee dagen aan het verzamelen van paleogene vindplaatsen en een dag aan het monstern van het onderste deel van de Aragonien-sectie. De rest van de tijd is besteed aan het verzamelen en verwerken van het materiaal uit het middelste gedeelte van de Aragonien-sectie, waarbij een halve dag werd uitgetrokken voor het verzamelen van materiaal voor educatieve doeleinden.

Het team bestond uit zes man: Dr. Daams en Dhr. Palaez-Campomanes uit Madrid en Dr. van der Meulen, Drs. van Dam, Drs. van den Hoek Ostende en Dhr. van Slobbe uit Utrecht. Het hele team verbleef voor de duur van het veldwerk in een plaatselijk hotel. Voor het vervoer in het veldwerkgebied werd gebruik gemaakt van een landrover van het Museo Nacional de Ciencias Naturales Madrid. Dit museum verzorgde ook de graaf- en zeefapparatuur.

Resultaten:

Uit het middelste gedeelte van de sectie werd verdeeld over zestien vindplaatsen in het totaal ca. 13.500 kg fossielhoudend gesteente verzameld en verwerkt. Slechts van een aantal vindplaatsen is inmiddels het materiaal uitgezocht. Zo leverde de vindplaats La Col een zeer rijke fauna, die schijnbaar ecologisch verschilt van andere faunas uit dezelfde zone. Met name voor het insectivoren onderzoek is deze vindplaats erg interessant vanwege de re-entry van het mollengeslacht Desmanodon. In het grove materiaal van Las Planas 5A5 bleek zich een onderkaak van een egel te bevinden, die voor de classificatie van de soort belangrijke gegevens bevat.

Voor het onderzoek van de heren Palaez-Campomanes en van Dam werd respectievelijk ca. 4000 kg en ca. 3000 kg verzameld. Van een van de vindplaatsen (Las Casiones) bleek echter een deel van het materiaal niet verwerkbaar in het veld, zodat dat

uiteindelijk weggegooid moest worden.

In het totaal zijn 5 proefmonsters genomen uit veelbelovende lagen in het onderste gedeelte van de sectie. Het betreft hier in het totaal ruim 600 kg sediment. Een aantal van deze vindplaatsen leverde voldoende materiaal op, om in een later stadium uitgebreider bestudeerd te worden.

Voor educatieve doeleinden werden de vindplaatsen San Marco, San Roque 3 en Artesilla 3 gemonsterd. Het ligt in de bedoeling om in ieder geval de insekteneters uit San Roque 3 in het onderzoek te betrekken.

Het bewerken van de resultaten.

Aangezien het grootste gedeelte van het materiaal zich nog in Madrid bevindt, kon nog niet begonnen worden met het uitwerken van het materiaal. Het ligt in de bedoeling om het nieuwe materiaal te betrekken in een publikatie, waarin alle insecteneters uit het Daroca-Calatayud bekken bewerkt worden. Net als de meeste andere publicaties over dit onderzoeksgebied zal dit artikel verschijnen in de "Scripta Geologica" (Leiden). Met de publikatie is inmiddels al een begin gemaakt. Gezien de enorme hoeveelheid materiaal en de complexiteit van de materie is het echter niet te verwachten dat het artikel op korte termijn gereed zal zijn.